

VLADIMÍROVI CLEMENTISOVI

Bratislava 18. novembra 1947

Milý Vlado!

Na môj list ministrovi Stránskemu zo dňa 2. októbra vo veci menovania Fullu na Umelecko-priemyslovú školu v Prahe nedostal som do dnešného dňa nijakú odpoveď. Buď taký dobrý, opýtaj sa — ak môžeš, rezolútne — Stránskeho, čo je s touto záležitosťou, aby som Fullu nemusel vodiť za nos. Keby sme nemali takú katastrofálnu núdzu o budovy, pol minúty by som neváhal a prikročili by sme k založeniu výtvarnickej akadémie, za zakladateľa ktorej by sme označili pražské Ministerstvo školstva, lebo ono priam provokuje svojou nevšímavosťou ľahostajnosť k pražským podnikom u nás. Povedz to Stránskemu! A pripomeň mu tiež, že je ministrom školstva Československej republiky a nie povereníkom pre české zeme, resp. pre Prahu.

Srdečne zdraví

Tvoj
L. Novomeský

Na Stránskeho sa 18. XI. aj sám obrátil. Pripomenul mu list z 2. X. (kópia ani koncept sa v archíve nezachovali) i sľub, že ho prostredníctvom Clementisa vyrozumie o opatreniach a pokračoval: „Pretože mám osobný záväzok voči Fullovi, ktorého zdržiavam od nastúpenia do akéhokoľvek iného zamestnania s tým, že bude menovaný na Umelecko-priemyselnú školu v Prahe, prosil som Vás o vyjadrenie, či mám i naďalej dávať Fullovi do výhľadu profesúru na Umprume alebo či mu mám pomôcť k inému zamestnaniu.“ Bude povďačný i za zápornú odpoveď. Fullovi tlmočil prísľub o menovaní na Umprumke, preto sa Fulla obracia naňho o vysvetlenie. „Prosím Vás osobne, aby ste mi priateľskú službu urobili a na tento môj úctivý dotaz dali odpovedať.“ Stránský neodpovedal.

Hoci mohol predpokladať, že nepochodí, 24. XI. 1947

pripomína povereník „svojomu“ ministrovi dohovor s Nejedlým o obsadení dvoch profesorských miest slovenskými výtvarníkmi. „Želibský na Akadémii pôsobí. Sokol však pre isté nezrovnalosti, o ktorých sa Vám podrobnejšie zmieňovať nebudem, oznámil, že na miesto nereflektuje a je nateraz v Bratislave.“ Sokolovo miesto by mal obsadiť iný slovenský maliar. Po dohode s UVR a s BSV navrhuje, aby minister dal do úvahy profesorskému zboru AVU určiť niektorého z trojice akad. maliarov: Ján Mudroch, Frico Hoffstädter-Horský a Eugen Lehotský.

V takýchto prípadoch sa Stránský neponáhľal vybavovať žiadosti Novomeského. V akom duchu radšej korešpondoval, vysvitá z inštrukcie povereníka prednostovi Júliusovi Brychtovi z 22. XI. 1947: „Ak by mal platiť výklad pražských dohôd tak, ako je uvedený v liste ministra Stránskeho z 22. okt. 1947, mohli by jednotlivé ministerstvá prikazovať poverenictvám, aby umiestnili všetkých zamestnancov, ktorí boli v rokoch 1938-39 v štátnych službách na Slovensku. Praktický dosah teórie rozvinutej v spomínanom — a priloženom (nezachoval sa, pozn. Š. D.) — liste by znamenal katastrofu. Ak by aj litera pražských dohôd takýto výklad pripúšťala, rozhodne ho nemôže pripúšťať duch pražských dohôd. Preto treba právne i politicky vyvrátiť argumentáciu min. školstva dr. Stránskeho v liste uvedenu, a to aj s poukazom na to, že podľa jeho výkladu by sme mohli dospieť k rozvratu celého štátneho aparátu.“

V závere uvádza, že hoci PŠO má právo disponovať so štát. zamestnancami, nie je proti pôsobeniu dr. Kovára na SU. O tom však, či tam má pôsobiť, nerozhoduje minister ani povereník, ale „profesorský zbor, nakoľko autonómne práva univerzít boli po oslobodení opäť oživené“. V tomto zmysle má vyznieť odpoveď Stránskemu.